

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง ผู้ร้อง
ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๕๕/๒๕๕๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๕/๒๕๕๗ เพื่อขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีผู้ร้องโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ ฟ้องผู้ร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ ในฐานความผิดมีภานะ
เครื่องกลั่นสุรา ทำสุราแช่ ทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่น สุราแช่ แป้งเชื้อสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต
นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ส่งคำโต้แย้งเพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ

LIRT

และมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ศาลแขวงสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องมิได้เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย

ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษา เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ว่า ผู้ร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ พิวิ และมาตรา ๔๕

ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่อง que ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้ โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ ผู้ร้องจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้ วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๑ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๖ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ หรือไม่

การที่ผู้ร้องอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ากฎหมาย ที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของผู้ร้อง ไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔

มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓
มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ โดยผู้ร้องได้โต้แย้งว่า
ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในมาตรา ๕
วรรคหนึ่ง ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกร
สร้างรายได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุร่าที่กำหนด
ในคำสั่งและประกาศกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกร
อย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ยังเป็นการจำกัด
และผูกขาดทั้งทางตรงทางอ้อม เมื่อพิจารณาคำสั่ง ประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและ
จำหน่ายสุร่าแล้ว ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถประกอบกิจการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กระทรวงการคลัง
กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมสรรพสามิตได้อ้างว่าดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัย
กลไกตลาด ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่สนับสนุนให้การผลิตสุร่ายังอยู่ในระบบผูกขาด
โดยรัฐดั้งเดิม จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงาน
ศาลยุติธรรมส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประเด็นที่ ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องจึงเหลือเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะ หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนพดล เสงเจริญ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐานายกศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ และนายมานิต วิทยาเต็ม วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT